

Pririodopisno-natoroznansko polje.

Brina.

Otroci! kedar hodite po suhih nerodovitnih pustinah, koder ne raste drugega nego še kaka breza in simtertje še kak krevljasti bor, ki se pa v takej zemlji tudi menda ne počutita prav dobro, kajti vidi se jima, da ostaneta bolj pritličasta ali nizka ter sta bolj kakemu germu nego drevju podobna, po takih krajih videli boste skorej povsod pritlično brino (*Juniperus communis*), ki ima mesto listov jako špičasto igloveje višnjeve barve in vedno le po tri skupaj. Brina se po nerodovitnih pustih krajih veliko bolje počuti, nego breza in bor. Iz plodne mačice naredi se drobna jagoda, ki je od začetka zelena in še le pozneje postane črnkasta in višnjevo slivasta. Da je brina za kadilo in da se iz brinovih jagodic kuha prav dober brinovec, to vam je menda že znano. Vedeti pa tudi morate, da se iz brinovega lesa narejajo različni strugarski izdelki. Pa to še ni vse; tudi našim sladkosnedom služi brina.

Slišali ste že gotovo od tice brinovke, katera najraje pobira brinove jagode, pa katerih zadobi njeno meso nek poseben dober okus. Zato pa brinovke tičarji lové in je prodajajo sladkosnednim ljudem, ki je prav dobro plačujejo. Nò, ko bi ti ljudjé poznali pesem te vesele pevke in ko bi le enkrat videli, kako veselo skakljajo z veje na vejo in kako pametno gledajo njih temne oči, znabiti bi izgubili željo po majhnem koščeku mesa, ki jim ga daje tica brinovka, in bi je ne podili iz brinovih germov, po katerih si išče južine. — Imamo pa tudi še neki drugi brinov germ, ki se imenuje virginijska brina. Ta brina ima prijetno dišeč les, v katerega vdeldjujejo svinčnike.

Smereka.

Smereka (*Abies excélsa*) je pri nas najviše drevo; vzraste do 120 čevljev visoko in ima deblo, ki je dva do pet čevljev debelo. Tako debela drevesa so pa pri nas redka prikazen, ker se smereke večidel že poprej posečejo. Smerekove korenine ne segajo globoko v zemljo, pa se tudi ne razprostirajo tako na široko, kakor pri hrastovem in bukovem drevju; zató pa tudi vetrovi smereko lože poderó. Deblo je valjasto in ravno; skorja je pusta in hrapava. Veje delajo piramido; listi so iglasti in zmiraj zeleni. Cveti so malo po-

menljivi; seme je v češarkih. Smereka je jako koristno drevo; daje nam dober zidarski les, pa tudi derva za kurjavo. Iz sémena se nareja olje. Sôk se na zraku sterdi; ljudje ga nabirajo in kuhajo smolo iz njega. Smolo rabijo čevljarji in sodarji, pa tudi pri velikih ladijah se rabi smola. Iz skorje delajo čreslo, katero rabijo strojarji, da kože vstrojijo.

T.

Razne stvari.

Drobtine.

(Število prebivalcev nekaterih bolj znamenitih mest.) Dunaj ima prebivalcev 850.000; Pešta-Budim 265.000; Praga na Češkem 170.000; Levov v Galiciji 88.000; Gradec 85.000; Terst 120.000; Ljubljana 26 000; Celovec 17.000; Maribor 13.000; Gorica 17.000; Berna na Moravskem 75.000; Zagreb 20.000; Rekla 15.000.

(Avstrijsko-ogerska država) šteje 35.943,592 prebivalcev.

(Rosa.) Soparji ki se proti večeru iz zemlje k višku vzdigujejo, padejo po noči zopet nazaj na zemljo in se na listih trave in drugih rastlin v kapljice združijo. To prikazen v naravi imenujemo rosa.

(Slana.) Ako po zimi vsled hudega mraza rosa zmerzna, imenujemo jo slana. Slana tedaj ni nič drugega nego zmerznjena rosa.

Kratkočasnice.

* „Zakajso tvoji vóli tako lepo pitani, dasiravno jim pokladaš le suho slamo?“ vpraša kmet svojega soseda. „I to je lahko“, odgovori sosed, „napravil sem vsakeemu vólu zelena očalá, kakor je nosijo nekateri meščani, in tako se mojim vólom suha slama zelena zdí in prav radi jo jedó.“

* Voznik zgubi po nevedoma sodček žganja z voza. Ko zapazi, da sodčeka ni, verne se nazaj, da bi ga poiskal. Pervega človeka, ki ga sreča na cesti, popraša ali ni najdel njegovega sodčka z žganjem. „Neumnež“ odgovori mu ta, „ko bi jaz sodček z žganjem najdel, bi ti na enej strani ceste videl prazen sodček, a na drugej strani pa mene pijanega v grabnu ležati.“

Vodena kapljica.

Kapljica na zemljo pade,

Da oživlja nam livade;

Da oživlja vse cvetice

In napaja drobne tice.

Ribe gibčne razvedruje

Hladne vire ponnožuje;

Žejo mora nam gasiti

Tud' kolesa krog goniti.

Zvira tam v visokej gori —

Nosi ladije na morji.

Kje železnica bi bila

Čeb' jo para ne gonila!

P. Gros.

Pametnice.

* Kar se ubogajme oberne, to nam stokrat Bog poverne.

* Ubogim podeljeno, Bogú je posojeno.

* Bog rad njemu srečo dá, kdor je usmiljen'ga sercá.

* Kaj pomaga vsa oprava, ako je neumna glava.

* Česar se človek v mladosti zuci, to ga pogosto na starost redi.

* Že lice večkrat govori, kar serce misli in želi.